

Kakvo će biti djelovanje i program novog pape, to je on već naznačio kad je sebi stavio ime Benedikt XV. Zadnji papa, koje se zvao ovim imenom, bijaše glasoviti papa Benedikt XIV. bivši kardinal Lambertini (1740.-1758.), jedan od najslavnijih nasljednika sv. Petra, poznat svijetu kao jurista, filozof i čovjek velikog duha i moralne energije. Dela Chiesa uzelo je njegovo ime, jer Benedikt XIV. bijaše rodom iz Bologne, te je prodičio svoj grad slavnim pontifikatom, a zadužio je i hrvatski narod harnošću i trajnom usponom zbog povlastice koje je udijelio našoj glagoljici te nju najbržiše štiti.

Delia Chiesa dakle bez sumnje u svojem radu na Petrovoj stolici slijedit će kao uzor velikog Benedikta XIV. te će njegov pontifikat biti slavan na korist katoličke vjere i kršćanskih naroda.

Živio Papa Benedikt XV.!

RATNE USPOMENE

Doživljaji mnp. o. A. Bukića.

II.

Kako već spomenuh, prvoga kolovoza bijah već u Louvainu, gdje mi upade oči neka neobična žurba u tome gradu, koji je obično miran, a tih dana imao i mirnijim biti, jer se sveučilištarci razišli svojim kućama. Ali mjesto sveučilištaraca grad vrvi seoskim svijetom, koji dolazi, da stupi pod oružje. Pomno sam promatrao njihovo držanje; ali na nikome nije sam opazio kakav trag sdvojnosti; naprotiv, na licu si mu čitao ponos, što je bio tako sretan, da ga je pozvalo, da brani domovinu. To sam ne samo opažao, već i u razgovoru s njima o tome sam se osvjedočio.

Kad dodjoh u samostan, iza običnoga pozdrava, saletiš me redovnici raznim upitima glede mogućnosti rata i što mislim, hoće li koja velsila napasti Belgiju. Kako sam u Francuskoj odbio dojam, da će neutralnost Belgije biti sačuvana, tako im i rekoh, da bi lako rat mogao mimoići Belgiju, u čemu se i oni sannom slagali; ali se u računu svi prevaramo.

Sutradan je Gospa od Angjela, te svijet, koji se počeo pobojavati rata, u velikome broju dohrla na sv. ispovjed. Ja pak pogoh da nagjem svoga staroga profesora, što mi nije uspelo, jer je taj dan nekamo pošao, Ipak sam susreo neke stare znance, koji mi rekoše, da je Njemačka već na mejašu Belgije. Vraćam se u samostan i zbilja novine donose, da Njemačka gleda skloniti Belgiju, da ju pusti preći preko, uz obvezu odštete za svaku i najmanju štetu. Na tu vijest i javnost i novine digoše svoj veto, jer oni nezele nikome se zamjeriti. I zbilja, Vlada dade odgovor, u kojem izjavila, da Belgija, kao takova, u svima sporovima, koji bi mogli nastati između europskih vlasti, mora ostati podpuno neutralna. Kad narod čuo odgovor svoje Vlade, podpuno ga je odobrio; nu ipak ih neka bojazan počela hvatati, da bi Njemačka mogla silom prodrijeti i ona simpatija, što ju osobito Flamanci imali prema Nijemcima, počela iščezavati, ustupajući mjesto nekoj prekrivenoj mržnji.

U ponedjeljak podjoh k profesoru, koji poslije običnih pozdrava i kratkoga govora o mojemu radu, svrnuo govora na nastale prilike i kao uvigjavan čovjek reče mi da se pobojava za samostalnost Belgije. Prodjoh kašnje gradom, kad imam što vidjeti. Sve kuće okićene zastavama, a vojnici vrve sa svih strana. Pitam, čemu tolika vrevu i primam odgovor da se spremaju put Lüticha, jer da će tu, po svoj prilici, navaliti. Namjeravam se i na mase mladih ljudi, koji drže nekakav papir u ruci i veselo s njim vijore po zraku. To su dobrovoljci, koji, prem oči mnogobrojne obitelji,

rado ju ostavljaju, da brane domovinu.

Istoga dana popodne podjoh na šetnju sa profesorom, s nakanom da se porazgovorimo o mojoj studiji; ali ne učinismo niti stotinu koraka, kad čujemo vijest, da su Nijemci već pod Lütichom i da Belgijanaca do 300 ranjenih. Ne vjerujemo tim glasinama i vratismo se u grad, da se propitamo što je na stvari. Dodjismo do vojarnje, u kojoj mjesto redovitih vojnika nalazimo mjestnu „la garde civique“. To su građani, koji nijesu služili u vojsci; ali su u nuždi dužni, da se oružaju za obranu vlastitoga grada. Prerario bi se tko bi mislio, da ti ljudi nemaju pojma o vojničkoj stezi. Ta se građanska straža češće vježba i uči baratati s oružjem, te ima i posebno odijelo, koje slično onomu što ga otprije nosili naši žandari. Ima pače i svoje častnike, koji su većinom isluženi vojnički častnici. U službi nijesu svi na mah; već im služba traje neprekidno jedan dan; dok drugi dan počivaju, da opet slijedeći dan nastupe službu.

Došavši tamo, susretoh se sa nekim dobrim mi poznatima, koji mi potvrdjahu vijest, da je njemačka vojska već pred Lütichom; ali glede ranjenika neznaju mi što kazati. Rastadoh se s profesorom i pod čudnim dojmom, da sam nedaleko od ratišta, vratih se u samostan, gdje nadjoh sve pod utiskom te grozne vijesti. Povukoh se u sobu, gdje me čekalo obilje posla; ali se ničega ne mogoh prihvatiti, jer mi misao na rat nikako iz glave. Dakle taj rat, koga se sva Europa bojala, ali u isti mah na nj se grozničavo pripravljala, već buknuo! Ta se misao duboko usjekla u moju pamet; poče me spopadati neka tuga, što sam daleko od mile domovine, te u ovim težkim časovima ne mogu ništa znati, što se tamo zbiva.

Tijesno za „Crveni Križ“.

I. iskaz.

I u Tijesnom se organizirao odbor za „Crveni Križ“, Odboru je na čelu c. k. sudac A. Blažević, pa Ml. Kovačev, opć. tajnik i abit. Š. Vlašić. Dopriniše: gg.: Obratov Krste K. 50, Braća Mazzura 30, Matteo Obratov e figlio 25, Tvrdka Fr. Pasqualin 20, Blažević Antun c. k. sudac 15, Annunziato Denaro 15, Oružnička postaja 15, Don Ante Šare 10, Crkvinarstvo Župske crkve 10, Dvornik Ivan 10, Medin Nikša 10, Mladinko Roje 10, Prodan Marika 10, Meštrov Angjela 10, Gelpi Dušan 10, Potrošno-cbrtna zadruga 10, Obitelj Kovačev 6, Veljačić Ivan 5, Salamun Francesco 5, Žarak Josip 5, Barez Ivan 5, Bratovišina N. G. S. I. 5, Tecilazić Marija 5, Vlašić Šime 5, Matković M. e familija 4, Petrović Ante 3, Pačić Benjamin 3, Tolja Vate 3, Obratov Mate 3, Banchetti 3, Romei Rudolf 2, Kolina Jakov 2, Giuseppe bar. de Wiederkehr 2, Orada Roko 2, Jajac Josip 1, Gelpi Frane 2, Novak Niko 2, Rakvin Ante 2, Zečević Milan 2, Bulović Simo 2, Fiorović Andro 2, Filipi Josip 2, Jandrić Mate 1, Čorkalo Ante 1, Perina Ivo 1, Belas Tone 1, Bilić Josjo 1, Enjak Kristo 1, Čurko Andrija 1, Stegić Mate 1, Lučić Lujka 1, Bilić Tome 1, Mijatović Ane 1, Obratov-Piljac Teresa 1, Pasqualin Josjo 1, Marača Petar 1, Jajac Luigija 1, Kaleb Petra 1, Čorkalo Mate 1, Marača Marko p. 50, Barbača Šinka p. 40, Fantov Bare p. 40, Salamun Frde p. 30, Pasqualin Mare p. 20, Burić Marta p. 20, Meštrov Luce p. 20, Kaleb Jurka p. 20, Fantov Martin p. 20, Šuško Marko p. 20, Jajac Ivo p. 20, Čorkalo Ane p. 20, Grgurina Luce p. 20, Šerov Andro p. 10, Salamun Božica p. 10, Šimat Mare p. 5, Škugor Ante 4, Ukupno K. 368-15.

Grad i okolica.

Umirovljenje čestitog nastavnika.

Ovih dana bio je umirovljen na vlastitu molbu g. Ivan Batinica, nadučitelj u šibenskom Varošu. Ko je i iz daleka poznao gosp. Batinicu, žali od srca njegovo umirovljenje, jer je g. Batinica bio jedan od onih rijetkih, koji dosta rade a malo se čuju.

Čedan i radišan, značajan i pošten, silio te da ga ljubiš, pa su ga zato kolege i učeća mladež rado imali i štivali. Vrijeđan nastavnik i dobar drug od srca privržen, iskreno je ljubio rodni Šibenik.

Godine 1875. položio je ispit zrelosti, te spada u red onih, koji su svoj rad započeli u zoru narodnog preporoda. Oduševljen za svoje zvanje, prve je 4 godine služio u Biogradu na moru, a 33 godine u rodnome Šibeniku.

Jer je vršio svoju zadaću savjestno i zanosom, koji ga nije ostavio ni u starim danima, posljednjih 7 godina povjerše mu upravu škole varoške. Dužnosti i položaj umio je osobitim marom u sklad dovesti, pak je više puta bio od nadležnih pohvaljen i nagrađen. Čovjek iz naroda živo je radio za školu i pučku prosvjetu, te odgojio i izučio sijaset uglednih šibenskih sinova. U raznim gradskim crkvama orguljao je za dugi niz godina i obrazovao zborove za crkveno pjevanje. Uzoran kršćanin, prednjačio je svemu, što je lijepo, dobro i plemenito. Ljubitelj svog rodnog grada sudjelovao je u njegovu razvitku i u njegovim borbama te ga i nedavno, pod pravaskom upravom, vidjismo u općinskom vijeću.

Dok žalimo, što se školom rastaje, želimo mu od srca mirne i sretno dane do skrajnjih granica ljudskog vijeka.

Raspust „Hrvatske Čitaonice“, u Skradinu. U nedjelju dne 30. pr. mj. raspuštena je u Skradinu „Hrvatska Čitaonica“, u kojoj se sakupljalo par demokrata na ustuk našoj „Hrv. pravaškoj Čitaonici“.

Manifestacije u Skradinu. Pišu nam iz Skradina: Dne 2. o. m. na vijest o sjajnoj pobjedi austrijske i njemačke vojske nad Rusima, zavladao je našim gradom neopisivo oduševljenje. Općina, crkve, društva i kuće izvjesiše barjake i sagove, a zvana veselo navještahu sjajnu pobjedu.

Manifestanti prolazili su gradom kličući Njegovu Veličanstvu, vojsci, Hrvatskoj itd. Sa grčko-istočnih dućana bijahu snimljeni srpski napisi.

Gjeverske oponašaju Vrliku. Primamo iz Gjeversaka kod Skradina; Uvijek do sada na grčko-istočnoj crkvi na Gjeverskama na Vladarev Rodjenđan vijalae se uz srpsku i austrijsku zastavu. Ljetos, kada bijaše teško izvjesti srpsku zastavu, paroh zabrani i vijanje austrijske. U Vrlici, jer se nije mogla vijat srpska, nije smjela vijati ni hrvatska; ovdje, kad ne bje slobodno vijat srpsku, uzpatio paroh austrijsku. Sejljani pokudili to i bunili se, ali im ništa nije hanšlo.

Dopisniku iz Skradina. Javljate nam o tamošnjim uspjehima. Žao nam je što poslano ne možemo priprijeti, jer cenzura ne dozvoljava.

KNJIGOVEŽNICA HRVATSKE ZADRUŽNE TISKARE U ŠIBENIKU

u. z. s. o. j. (Dr. ANTE DULIBIĆ I DRUG.)

UVEZUJE DUGOTRAJNO I SOLIDNO SVAKE VRSTI UVEZA, KAO: PROTOKOLE, MISSALE, MOLITVENIKE I SVE U TU STRUKU SPA-
DAJUĆE RADNJE.
CIENE UMJERENE. — IZRADBA BRZA
I SOLIDNA.

Svatko mora da pogoditi!

400.000 i 200.000 franaha iznose glavni turskih srećaka. zgotiči

6 vučenja svake godine! Buduće vučenje 1. kolovoza. 475.000 odnosno 375.000 kruna odn. franaka i lira iznose svakogodišnji glavni zgotiči skupine 5 odnosno 3 izvršnih srećaka.

13 odnosno 9 vučenja svake godine! Buduće vučenje 1. kolovoza. Mjesečni obrok od K 4.— dalje. — Cijenj. naručnicima namijenjene su nagrade i premije!

Izjašnjenja daje i naručbe prima za „Slovensku i Hrvatsku Narodnu Stražu“

g. Valentin Urbančić, Ljubljana, 20.

PRVA HRVATSKA ŠTUKATERSKA RADIONA u SPLITU. - Put Grobišta kod Sv. Ante

J. D. Dragičević, J. Ružić i A. Ružić

Opskrbila je svoju radionu sa svim modernim strojevima i alatom koji trebaju za štukaterski zanat, te proizvadjaa razne Spomenike, prاونice, kupatila i krstione, te stupove naslove za terace, kipeve itd. Suvise proizvadjaa razne vrstj pločica Mozaik u različitim bojama, te pločice u presi u raznim narisima i u raznim narodnim bojama. Proizvadjaa cijevi u svakom obliku i promjeru od 10 do 60 centimetara promjera. Proizvadjaa stepenice u raznim bojama Mozaika, te svake vrsti dimnjaka i krovnih vijenaca.

Prodaje svakovrsnog istućnog Mrmorora za Mozaik te cementa i sadre itd.

Cijenji po zahtjevu se saju badava i franko.

— Ne boji se nikakve konkurencije. — „SVOJ K SVOMU“.

HRVATSKA ZADRUŽNA TISKARA ŠIBENIK

UKNJIŽENA ZADRUGA SA OGRANIČENIM JAMSTVOM (Dr. A. DULIBIĆ I DRUG.)

OBŠKRBLJENA JE SVIM MATERIJALOM, TAKO DA JE U STANJU TOČNO, BRZO, U MODERNOM SLOGU TE UZ VEOMA UMJERENE CIJENE IZRADJIVATI SVE RADNJE SPADAJUĆE U TISKARSKU STRUKU

IZRADJUJE POIMENCE POSJETNICE, TRGOVAČKE MEMORANDUME, RAČUNE, NASLOVNE LISTOVE, TRGOVAČKE I SLUŽBENE OBOJVE, VJENČANE KARTE, PLESNE I DRUGE ZABAVNE POZIVE I PROGRAME, OSMRTNICE, CIJENIKE, JESTVENIKE I T. D. I T. D.

VELIKO SKLADIŠTE TISKANICA ZA OBCINE I ŽUPSKE UREDE.

PRODAJA RAZNOVRNOG ČISTOG PAPIRA I OBOJVA.

Raznovrstne, umjetnički izradjene koraljne uredne nakite izradjuje

RIBARSKO - KORALJSKA ZADRUGA U ŠIBENIKU.

Radiona i izlozi nalaze se na obali kraj perivoja.

TISAK ZA ULJE

uz jeftinu cijenu prodaje se. Tisak je u dobrom stanju. Obratiti se na MARKIOLA KURSARA u Prvič-Šepurini.